

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

РЕШЕНИЕ № ЕО - 3/2019 г.

за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка

На основание чл. 85, ал. 4 и ал. 5 от *Закона за опазване на околната среда* (ЗООС), чл. 14, ал. 2 и ал. 5, т. 2 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* (Наредбата за ЕО), чл. 31, ал. 4 във връзка с ал. 1 от *Закона за биологичното разнообразие* (ЗБР), чл. 37, ал. 4 във връзка с чл. 2, ал. 1, т. 1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони* (Наредбата за ОС), представената информация и документация от възложителя, получени становища от Министерството на здравеопазването, от басейновите дирекции за управление на водите – „Западнобеломорски район“, „Източнбеломорски район“, „Черноморски район“ и „Дунавски район“

РЕШИХ

да се извърши екологична оценка на актуализацията на „*Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България*“, който **няма вероятност** да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитени зони

възложител: Българска агенция по безопасност на храните

седалище: гр. София, 1606, бул. „Пенчо Славейков“ № 15А

Характеристика на плана:

Националният план за действие за устойчива употреба на пестициди на Република България (НПД) е приет с Решение на Министерски съвет – Протокол № 44 от заседание на Министерския съвет на 21 ноември 2012 г., като е изготвен на основание чл. 4 от Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди (ОВ, L 309 от 24 ноември 2009 г.). Настоящият НПД е с период на действие 2018 – 2022 г. и представлява актуализация на Националния план за действие за периода 2012 – 2017 г.

В НПД са разписани целите, към които държавата се стреми през последните пет години и мерките за постигането им. Посочени са показателите, по които се определя напредъка, свързан с изпълнението на заложените цели и мерки. Прилагането на НПД за периода 2018 – 2022 г. гарантира постигането на устойчива употреба на пестициди в Република България, като държава членка на Европейския съюз, посредством намаляване на рисковете и въздействията върху човешкото здраве и околната среда. В НПД се поставят срокове за изпълнение на заложените мерки и дейности.

За да се намали зависимостта от употребата на пестициди, НПД поставя 2 основни цели, всяка от които има дефинирани подцели, както следва:

Основни цели на НПД са:

1. Намаляване на рисковете и въздействието от употребата на пестициди върху здравето на хората и околната среда.

- **Защита на хората:**
 - превантивна защита на консуматорите – чрез намаляване на остатъците от пестициди в храни от растителен произход;
 - намаляване на рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в храни, предназначени за децата, като най-уязвима група консуматори;
 - предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди в питейни води и бутилирани води;
 - защита на професионални потребители, оператори и селскостопански работници – чрез намаляване на експозицията на пестициди;
 - защита на жители и минувачи (случайно пребиваващи или преминаващи лица) в зони, в които се използват пестициди – чрез предотвратяване и/или намаляване на експозицията на посочените лица на въздействието на пестициди;
 - защита на широката общественост и уязвими групи от населението – чрез предотвратяване и/или намаляване на рисковете от пестициди в публични пространства и зони за отдих;
 - защита на непрофесионални потребители, употребяващи пестициди в лични стопанства, градини, дворове и др.
- **Защита на околната среда:**
 - предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на водите и почвите с пестициди;
 - предотвратяване и/или намаляване рисковете от присъствието на остатъци от пестициди във водоизточниците – повърхностни и подземни води;
 - предотвратяване и/или намаляване на въздействието на пестицидите върху биологичното разнообразие, като специално внимание се обърне на пчелите и другите неприцелни организми.

2. Насърчаване на интегрираното управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи при опазване на земеделските култури.

- Разработване на системи за интегрирано управление на вредителите и на алтернативни подходи или методи за защита на растенията;
- Въвеждане на интегрираното управление на вредителите – чрез информационни кампании и чрез стимулиране, включително и финансово, на земеделските стопани, прилагащи общите и/или специфичните принципи на интегрирано управление на вредителите;
- Насърчаване на използването на нехимични алтернативи на пестицидите, там където е възможно.

Предвидените мерки и свързаните с тях действия в НПД се свеждат до:

- **Мярка 1.** Обучение на професионални потребители на пестициди, дистрибутори и консултанти;
- **Мярка 2.** Изисквания за продажба на пестициди;
- **Мярка 3.** Боравене с пестициди. Съхранение на пестициди и управление на техните празни опаковки и остатъчни количества;
- **Мярка 4.** Проверка на използваното оборудване за прилагане на пестициди;
- **Мярка 5.** Въздушно пръскане;
- **Мярка 6.** Интегрирано управление на вредителите;
- **Мярка 7.** Намаляване на нивата на остатъци от пестициди в храни от растителен произход (българско производство);
- **Мярка 8.** Специални мерки за опазване на водната среда и на питейната вода;

- **Мярка 9.** Допълнителни мерки за опазване на околната среда;
- **Мярка 10.** Информация за обществеността относно площите третирани с пестициди;
- **Мярка 11.** Информация и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда;
- **Мярка 12.** Намаляване на употребата или на рисковете от пестициди за определени площи.

Очакваните резултати от прилагането на НПД и изпълнението на мерките и дейностите, заложи в плана са:

- осигуряване първоначално и допълнително обучение за професионалните потребители на продукти за растителна защита, дистрибутори и консултанти за работа с продукти за растителна защита от професионална категория на употреба;
- продажба на продукти за растителна защита само от компетентни лица и само на лица с придобити познания за въздействието, правилната употреба и съхранение на пестицидите;
- правилно боравене с пестициди, тяхното съхранение и управление на празните опаковки;
- използване на проверено оборудване за прилагане на пестициди;
- забрана за въздушно пръскане с продукти за растителна защита и въвеждане на разрешителен режим;
- предотвратяване и/или намаляване на рисковете от използване на пестициди в публични пространства и зони за отдих, върху биологичното разнообразие и естествените местообитания, включително върху почвеното биоразнообразие, нецелевите организми, пчелите и др.;
- опазване на водите и почвите чрез предотвратяване и/или ограничаване на замърсяването им с пестициди.

Териториалният обхват е национален, тъй като предложеният план е проект на актуализиран Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България.

След извършена проверка се установи, че в границите на следните защитени зони (Натура 2000 места) по смисъла на ЗБР: BG0000113 „Витоша“; BG0000156 „Шабленски езерен комплекс“; BG0000240 „Студенец“; BG0000241 „Сребърна“; BG0000270 „Атанасовско езеро“; BG0000271 „Мандра-Пода“; BG0000273 „Бургаско езеро“; BG0000332 „Карлуковски карст“; BG0002001 „Раяновци“; BG0002002 „Западен балкан“; BG0002003 „Кресна“; BG0002004 „Долни Богров-Казичене“; BG0002005 „Понор“; BG0002006 „Рибарници Орсоя“; BG0002009 „Златията“; BG0002012 „Крумовица“; BG0002013 „Студен кладенец“; BG0002014 „Маджарово“; BG0002019 „Бяла река“; BG0002020 „Радинчево“; BG0002021 „Сакар“; BG0002022 „Язовир Розов кладенец“; BG0002023 „Язовир Овчарица“; BG0002025 „Ломовете“; BG0002026 „Дервентски възвишения“; BG0002027 „Язовир Малко Шарково“; BG0002028 „Комплекс Стралджа“; BG0002029 „Котленска планина“; BG0002030 „Комплекс Калимок“; BG0002031 „Стената“; BG0002038 „Провадийско-Роякско плато“; BG0002039 „Хърсовска река“; BG0002040 „Странджа“; BG0002041 „Комплекс Ропотамо“; BG0002043 „Емине“; BG0002044 „Камчийска планина“; BG0002045 „Комплекс Камчия“; BG0002050 „Дуранкулашко езеро“; BG0002051 „Калиакра“; BG0002052 „Язовир Жребчево“; BG0002053 „Врачански Балкан“; BG0002057 „Бесапарски ридове“; BG0002058 „Сините камъни-Гребенец“; BG0002059 „Каменски баир“; BG0002060 „Галата“; BG0002082 „Батова“; BG0002061 „Балчик“; BG0002062 „Лудогорие“; BG0002063 „Западни Родопи“; BG0002064 „Гарванско блато“; BG0002065 „Блато Малък Преславец“; BG0002066 „Западна Странджа“;

BG0002069 „Рибарници Звъничево“; BG0002070 „Рибарници Хаджи Димитрово“; BG0002071 „Мост Арда“; BG0002072 „Мелнишки пирамиди“; BG0002073 „Добростан“; BG0002074 „Никополско плато“; BG0002076 „Места“; BG0002077 „Бакърлъка“; BG0002078 „Славянка“; BG0002079 „Осогово“; BG0002081 „Марица Първомай“; BG0002082 „Батова“; BG0002083 „Свищовско-Беленска низина“; BG0002084 „Палакария“; BG0002085 „Чаиря“; BG0002087 „Марица-Пловдив“; BG0002088 „Микре“; BG0002089 „Ноевци“; BG0002090 „Берковица“; BG0002092 „Харманлийска планина“; BG0002093 „Овчарово“; BG0002094 „Адата-Тунджата“; BG0002095 „Горни Дъбник-Телиш“; BG0002096 „Обнова“; BG0002097 „Белите скали“; BG0002098 „Рупите“; BG0002099 „Кочериново“; BG0002100 „Долна козница“; BG0002101 „Мещица“; BG0002102 „Деветашко плато“; BG0002103 „Злато поле“; BG0002104 „Цибърско блато“; BG0002105 „Персенк“; BG0002106 „Язовир Ивайловград“; BG0002107 „Бобошево“; BG0002108 „Скрино“; BG0002110 „Априлци“; BG0002111 „Велчево“; BG0002112 „Руй“; BG0002113 „Триград-Мурсалица“; BG0002054 „Средна гора“; BG0002126 „Пирин Буфер“; BG0002128 „Централен Балкан Буфер“; BG0000399 „Българка“; BG0000496 „Рилски манастир“; BG0002115 „Било“; BG0000591 „Седларката; BG0000589 „Марина дупка“; BG0000605 „Божкова дупка“; BG0000587 „Варкан“; BG0000574 „Ахелой-Равда-Несебър“; BG0000610 „Река Янтра“ е въведен режим на дейности, съгласно който се забранява използването на пестициди и продукти за растителна защита.

Съгласно разпоредбите на чл. 31 от ЗБР и чл. 2, ал. 1, т. 1 от *Наредба за ОС* Националният план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България подлежи на процедура по оценка за съвместимостта ѝ с предмета и целите на опазване на защитените зони. Процедурата по ОС се извършва чрез процедурата по екологична оценка, съгласно чл. 31, ал. 4 във връзка с ал. 1 от ЗБР.

Предвид обстоятелството, че планът касае територията на цялата страна, извършената проверка за допустимост по смисъла на чл. 37, ал. 2 от *Наредбата за ОС* показва, че същият е допустим при съобразяване с:

- режимите на защитените територии, определени със Закона за защитените територии, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управлението им;
- режимите на защитените зони, определени със заповедите по чл. 12, ал. 6 от ЗБР, както и със заповедите по чл. 19, ал. 1 от ЗБР и утвърдените планове за управление.

След преглед на представената информация и на основание чл. 37, ал. 3 от *Наредбата за ОС*, въз основа на критериите по чл. 16 от нея, е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която „Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България“ **няма вероятност** да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Натура 2000.

МОТИВИ:

1. Планът чрез част от предвидените в него мерки се очаква да доведе до предотвратяване и/или ограничаване на замърсяването на повърхностните и подземни води с пестициди. В допълнение, тъй като част от използваните пестициди са определени като приоритетни вещества и специфични замърсители в законодателството за опазване на водите може да се направи заключение, че същият има голямо значението за опазване на водите, както и за изпълнение на законодателството в областта на околната среда;

1.1. Планът е широко обхванен, тъй като се отнася до цялата територия на Република България и има отношение към всички повърхностни и подземни води на територия на страната, включително тези предназначени за питейно-битово водоснабдяване;

1.2. По отношение на степента, до която планът влияе върху други планове и програми: „Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България“ е пряко свързан и има отношение с Плановете за управление на речните басейни

(ПУРБ), предвид поставените цели, а именно: намаляване на замърсяването на водите, опазване на повърхностните и подземните води и предотвратяване или намаляване на вредните последици за човешкия живот и здраве, околната среда и стопански дейности, свързани с вредното въздействие на водите. Също така в него, както и в ПУРБ са предвидени за прилагане мерки, които имат отношение за опазване и подобряване на водната среда и осигуряване на непрекъснато намаляване на замърсяването на водите и предотвратяване на замърсяването им.

2. Съгласно становище изх. № ПУ-02-9(1)/17.01.2019 г. на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ (БДИБР) така представен с мерките и целите заложи в актуализацията на „Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България“ е **допустим** от гледна точка на постигане на целите на околната среда и мерките за постигане на добро състояние на водите предвидени в ПУРБ и Плановите за управление на риска от наводнения (ПУРН) на БДИБР, но очертава рамка за развитие на инвестиционни предложения по Приложения № 1 и № 2 от ЗООС и поради това подлежи на екологична оценка;

2.1. Националният план ще се реализира в границата на всички повърхности и подземни водни тела в БДИБР, ще се засегнат зони за защита на водите, определени съгласно чл. 119а, ал. 1, от Закона за водите (ЗВ), описани в Раздел 3 на ПУРБ на БДИБР, както и определените в ПУРН на БДИБР (2016-2021 г.) райони със значителен потенциален риск от наводнения и техните водосбори.

3. Съгласно становище изх. № П-04-1(1)/21.01.2019 г. на Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ (БДЗБР) така представения „Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България“ е **допустим** спрямо целите и мерките в ПУРБ и ПУРН на БДЗБР (2016-2021 г.), при спазване на условията разписани в становището.

3.1. Изпълнението на Националния план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България обхваща всички повърхностни и подземни водни тела, попадащи в териториалния обхват на Западнобеломорски район за басейново управление. Реализацията на Плана ще засегне зоните за защита на водите, определени съгласно чл. 119, ал. 1 от ЗВ, описани в Раздел 3 на ПУРБ на БДЗБР (2016 – 2021 г.), както и Районите със значителен потенциален риск от наводнения, определени в БДЗБР.

3.2. Налице е вероятност от въздействие върху компонент води, поради което БДЗБР счита за целесъобразно извършването на екологична оценка на представената за разглеждане актуализация на „Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България“, като в хода на провеждане на процедурата по извършването и, е необходимо да бъдат приведени доказателства, че реализацията на плана няма да доведе до влошаване състоянието на водните тела и зоните за защита на водите в териториалния обхват на БДЗБР.

4. Съгласно становище изх. № 04-01-298(А3)/21.01.2019 г. на Басейнова дирекция „Черноморски район“, НПД (2018 – 2022 г.) е **допустим** спрямо ПУРБ 2016-2021 и ПУРН 2016-2021 за Черноморски район на басейново управление.

5. Съгласно становище изх. № ПУ-01-11(1)/18.01.2019 г. на Басейнова дирекция „Дунавски район“ (БДДР), НПД е **допустим** спрямо целите за опазване на околната среда и мерките за постигане добро състояние на водите заложи в ПУРБ 2016 – 2021 г. и спрямо ПУРН 2016-2021 г. Предвидените дейности не са в противоречие с мерките в Програмата от мерки за намаляване на риска от наводнения.

6. Съгласно становище изх. № 04-09-7/23.01.2019 г. на Министерство на здравеопазването, успешното и ефективно прилагане на НПД ще гарантира Република България да продължава да изпълнява непрекъснато нарастващите изисквания за устойчива употреба на пестициди в съвременното земеделие.

I. На основание чл. 14, ал. 4 от Наредбата за ЕО поставям следните изисквания към обхвата на екологичната оценка:

1. Докладът за екологична оценка трябва да съдържа най-малко информацията по чл. 86, ал. 3 от ЗООС, в съответствие със степента на детайлност на предвижданията на плана.

2. При изпълнение на дейностите към мерките включени в Националния план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България е необходимо спазване на предвидените забрани и ограничения и съобразяване с:

- разпоредбите на чл. 46, ал. 2 и чл. 118а, ал. 1, т. 2, 3, и 4 от ЗВ за опазване на подземните води от замърсяване;

- разпоредбата на чл. 116 от ЗВ;

- изискванията на чл. 131, ал. 1 от ЗВ за недопускане и предотвратяване на замърсявания и аварии, по отношение на повърхностните и подземните води;

- чл. 134, т. 1, т. 3 и т. 4 от ЗВ с цел защита на крайбрежните заливаеми ивици и принадлежащите земи на водохранилищата, като не се допуска: складиране на пестициди, депониране и третиране на отпадъци; строителство на стопански и жилищни постройки; миенето и обслужването на транспортни средства и техника;

- разпоредбата на чл. 143, т. 1 и т. 5 от ЗВ;

- разпоредбата на чл. 146, ал. 1 от ЗВ;

- § 1, ал.1 от Допълнителните разпоредби към ЗВ;

- *Наредба № 3 от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на СОЗ около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.*

3. При дейности попадащи в определени райони със значителен потенциален риск от наводнения в обхвата на заливане, да се предприемат мерки за защита от вредното въздействие на водите. При планиране на мерките да се ползва Националния каталог от мерки за управление на риска от наводнения.

МИНИСТЪР:

НЕНО ДИМОВ

Дата: 19.02.2019г.